Galesia
Okoro buk nukan onoktapau

Jisas ko meienuk, woisan 17 orip manonuk, Pol nukas Galesia provins pakan roasiret jer we marowon. Meter Pol pote ak pak raumoi, Jisas nukan Ämän Eposek tamarowon. Utianik, tawa karauk Juda roat akas karauk omsau pakan roasiret keser awaroin, "Ak Anut nuka pak eposek rawaun ak Moses nukan sintore ämän erekapu tainoraiei." Pol ko kiro ämän roumoi, kiro Juda roat mesin kasak näwäu pewon. Kesermoi, ko kiro pakan roasiret awarowon, "Anut nukasar is kon ämän oi ariaun sare murowon, okon, is ak awarowon. Ak kiro sätäiäi roat akan onok wa tainorau. Utianik, ak Anut nuka pak eposek rawaun, ak akan woiaka Jisas mesin karar epar maiei. Keseria, epar ak kon amukup eposek rawaiei, kar apu rawau wa."

Okoro buk tainoraun ämän

1:1-10 Pol nukas Galesia roasiret 'pere' awarowon.

1:11–2:21 Pol nukas Galesia roasiret awarowon, "Is Jisas nukan ämän oi ariaim ro enim orip."

3:1–4:31 Iken woiok Jisas mesin epar mam Anut nukas kon wou näu oripas ik sareikai. Moses nukan sintore ämänis ik wa sareikai.

5:1–6:10 Krais nukas iken onok aru pakan imäikowon, okon, Osou Näus ik kamoikonuk, ik karauk roasiret sarwaram.

6:11-18 Pol nukas kon ämän pataraun kiro

pakan roasiret ak Jisas nukan onok awau tainoraun awarowon.

1-2 Is Pol, woiaka epar moin jaiat is pak rai, ikes ak Galesia roasiret, ak Jisas mesin woiaka epar moin, okoro jer we marom. Is Jisas nukan ämän oi ariaim ro. Roat näunäu akas Jisas nukan ämän oi ariaun is sare murau wa. Kar ros is äsimoirau wa. Utianik, Jisas Krais pak Anut iken momonek pak awas is sare murianik, äsimoiroirin. Anut nukas Jisas meiewon ätäi siräi mowon.

3 Is Anut keser aurim, ko iken momonek, pak iken Näwäu, Jisas Krais pak awas awan woiawa näu oripas ak sarwarna, awan woiawa päurar raiäu kiro ak arona, ak eposek rawaiei.

4 Okoro Jisas nukas ik okoro omnokou opok onok aru mota, iken onok aru pakan imäikowon. Kos kon enipsau Anut nurianik, am äpäs opok meiewon. Kiro onok iken momonek, Anut nukasar keseraun äiewon, okon, ko keserwon.

5 Keseria, ik Anut ko näwäu senes orip orip jou murinam. Epar!

Is Anut nukan Ämän Eposek karar awareäim.

6 Is karkairianik, akanun woi aru mou, owon, omre rumuk wa, Anut nukas kon wou näu oripas ak kon roasiret saräun urwareanik, ak sarwaraun kos Krais am äpäs opok meiäun äsimoruwon. Kesernuk, ak kon Ämän Eposek mesin woiaka epar moin. Utianik, rusapai, is roim, ak kon ämän eposek tainorin utomoi, kar sät ämän karauk roat akas äiäi ‘ämän eposek’ tainorauri.

7 Utianik, kiro ämän Anut nukan Ämän Eposek
wa. Kiro roat akas sät ämän mianik, akan ronkat
aru maroi. Kiro roat akas Krais nukan Ämän
Eposek atap pirir miäi.
8 Ik Anut nukan Ämän Eposek epar senes
awaromun. Utianik, rusapai, ik ra, kar Anut
nukan sarau eitekus kar ämän atap kiro Anut
nukan Ämän Eposek awarota rai, is Anut aurim,
kos ik tämukianik, äsimukonuk, ik ep näwäu
jerera uru neanik, orip orip rawam.
9 Is amke awaromin rusa ätäi awaraurim.
Ak amke Anut Nukan Ämän Eposek roianik,
tainorin. Ätäi rusapai kar ros kar ämän atap kiro
Anut nukan Ämän Eposek awarai, is Anut aurita,
kos kiro ro äsimornuk, ep näwäu opok neanik,
orip orip rawaiei.
10 Akan ronkat, is roat akan woiaka isanun
ereraun kiro ämän areaimin? Wa, isas Anut
nukan wou isanun ereraun kiro ämän areaim.
Meter isan woi Jisas mesin epar mau wa opok,
is roat akan woiaka isakanun ereraun ämän
awareäimin. Rusapai, is kiro onok keserau wa,
okon, kiro onok pakas is Krais nukan sarau
muriäim ätär mareäim.

Meter Pol owose rawon nukan ämän.

11 O jaiat, is ak kiro ämän ak äpu maun
awaraurim. Kiro Ämän Eposek awaromin kiro
kar ron ronkat pakas wa.
12 Is kar ro pakan kiro ämän owau wa. Is kar
ros kiro ämän tamurau wa. Wäpik! Kiro ämän
Jisas Krais up uruas ätäi siräianik, nukasar kon
roasiret awaraun is irowon.

13 Rowe, meter ak isan enim roiäin. Is
Juda roasiret akan onok tainoriäimin. Kiro
ses opokar, is Anut nukan roasiret Jisas mesin
woiaka epar moin, akanun is woiti mau wa, is
ak usu sosop arianik, erekapu aru maraurmin.
14 Isakasar Juda roasiret akan onok sakau
senes tainormoi, isan urek jaiat erekapu
itimwaromin. Is iken askanai akan ämän
erekapu jekur tainorianik, karauk roat nais
ak iken askanai akan onok tainoraun sakau
awareäimin.
15 Utianik, meter, anias is murau wa opok,
Anut nukas kon ronkat pakas is Jisas nukan
ämän oi ariaun ro sare murowon. Rai rai, kos
is kiro sarau maun urweiromoi, kon wou näu
oripas sareirowon.
16 Keseria, is Jisas Krais nukan ämän karauk
omsau pakan roasiret awaraun sare muraun
Anut nukas kon mokoi is ätär murowon, okon,
is äpu ko iken Näwäu. Is karauk roat rawa
poteanik, ak is Jisas nukan ämän tamuraun awa-
rau wa. Anut nukasar kon ämän tamurowon.
17 Anut nukas is kon ämän tamuronuk, Jisas
nukan ämän oi ariai roat Jerusalem mena Judia
provins opok rai, is topte apwarau wa. Utianik,
is kiro ses opokar, Arebia ro wäpik mena om
puru opok poteanik, ätäi Damaskus näu mena
potomin.
18 Is woisan 3 orip utomoi, is Pita tararaun
Jerusalem näu mena Judia provins opok top-
tomin. Is ko meter aparau wa, okon, ko äpu
maun is ko pak tup oirori raimin.
19 Kiro opok, is Jisas nukan ämän oi ariai roat
erekapu apwarau wa. Utianik, is Näwäu nukan

amak Jems karar aparmin.

20 Ak rowe, is ak sät ämän awarau wa. Anut ko äpu, is okoro ämän nukasar is urweirowon mesin jer we marom kiro epar senes.

21-24 Kiro ses opok, roasiret Krais mesin woiaka epar moin Judia provins opok raiäin ak isan nepi aparau wa. Ak karauk roasiret akas is mesin keser arena, roin, "Kiro ros meter Anut nukan roasiret usu arianik, aru mareäwon, utianik, kos Jisas nukan ämän meter aru mareäwon rusapai kiro ämän ätäi roasiret tamarora." Keseria, kiro Judia roasiret akas kiro ämän roianik, Anut jou murin.

Keseria, Pita ori raiminus, is ätäi Siria provins pak Silisia provins pak potomin.

2

Karauk Jisas nukan ämän oi ariai roat ak Pol mesin akan woiaka ererwon.

1 Ätäi woisan 14 orip utianik, is ätäi Jerusalem näu mena toptomin. Is Barnabas ori, Taitas imäianik, potomurin.

2 Is kiro opok potomin, owon, Anut nukas potaun airowon, okon, potomin. Is Jisas nukan ämän oi ariai roat näunäu isas owo Ämän Eposek karauk omsau pakan roasiret tamareäim mesin awaromin. Is ak kiro ämän nukan onoktapau awaromin. Utianik, is roat näunäu pak karar turwaromin, owon, is Jisas nukan sarau momin pak rusapai moram pak awaromin. Is imine orip turwaromin, owon, is äpu wa ak is pak woiaka karar maiei ra, wa ra.

3-5 Taitas ko is pak rau, ko Grik ro. Utianik, karauk roat akas Taitas nukan enip kerau patiraura* rai ronkatein ik kiro mesin ämän ate raumun. Karauk Juda roat ak kiro ronkat sakau ateai, akas sätäianik, Jisas nukan roat senek saremana, päu roat senek pemoi, ik pak erek tururin. Ak ik iken woiok Krais Jisas mesin epar miäumun, Juda akan sintore ämän tainoriäum ra wa rai aparaun pein. Akan ronkat ik Juda akan sintore ämän erekapu tainoraun rai keserin. Utianik, ik äpu ik sintore ämän nukan sarau roat (slev) senek kon inkaruru rauta rai, kiro onok pakas ik Anut nukan amukup eposek wa rawam, okon, ik akan ämän ekep wa tainoriäumun. Keseria, Jisas nukan ämän oi ariai roat näunäu akas Taitas kon enip kerau patiraun rai aurau wa. Keserna, ik Taitas nukan enip kerau patirau wa. Kiro onokun, Jisas nukan Ämän Eposek kiro epar karar ak, Galesia roasiret, pak rawai rai keser awarom.

6 Utianik, kiro Jisas nukan ämän oi ariai roat karauk roat akas ak roat näunäu enmaka jou orip keser äiäi. Is kiro roat enmaka jou orip ra, enmaka jou wäpik mesin ronkat sosop wa owam. Anut nukan amukup ik erekapu karar. Kiro roat näunäu akas Jisas nukan ämän is roasiret tamareäum ätäi atap wa piririn.

7 Utianik, kiro tururin ses opokar, ak äpu moin, Anut nukas is Pita ori kon Ämän Eposek roasiret tamaraun sarau karar itowon. Pita nukan sarau kiro Anut nukas nuruwon kiro Anut nukan Ämän Eposek Juda roasiret tamareäu. Utianik, isan sarau Anut nukas irowon kiro is

kon Ämän Eposek karauk omsau pakan roasiret
tamareäim.
8 Anut nukasar nukan sakaus is kon ämän
oi pote karauk omsau pakan roasiret tamaraun
sare murowon. Anut kos karar Pita kon sakaus
Juda roasiret siarakap kon ämän oi pote tama-
raun sare mowon.
9 Jems, Pita, Jon karauk roat akas ak roasiret
kamwareäi roat näunäu senek äiäi. Kiro tururin
ses opok, ak äpu moin Anut nukas kon wou
näu oripas is sareirianik, karauk omsau pakan
roasiret tamaraun sarau irowon. Keserianik,
akas Barnabas is ori iwen ipiok atoin. Kiro
onok keserin, kiro iken woiok karar raiäum ätär
moin. Kesermoi, is Barnabas ori iu ätäi pote,
karauk omsau pakan roasiret kamuk opok sarau
mamur. Ak Juda roasiret kamuk opok sarau
maiei.
10 Ak ik roasiret osap wäpik sarwaraun mesin
karar aikoin. Is epar kiro roasiret sarwaraun
mesin ronkatwareäim.

Antiok mena Pol nukas Pita sakau kerwon.

11 Kar ses opok, is Antiok mena raita, Pita
koumoi, ko kar onok aru mowon. Meter Anut
nukas ko kiro onok wa keseraun auruwon. Is
kon onok aparianik, Pita sakau kermin.
12 Kiro onok kesek, ko amke Antiok mena
potomara, karauk omsau pakan roasiret pak
raumara, ak pak o je raiäwon. Jems nukas
karauk Juda roat äsimwarnuk, potoin. Kiro Juda
roat ak keser äiäi, ‘karauk omsau pakan roat ak
akan enmak kerau patirau wa, okon, ik ak pak
o jau senek wa.’ Pita ko kiro Juda roat koin

apwaromoi, ko sakau iminewaromara, karauk omsau pakan roat pak o jaun utowon.

13 Karauk Juda roasiret Jisas mesin woiaka epar moin ak äpu kiro onok aru, utianik, Pita kiro onok kesernuk, aparmoi, ak nais kir karauk omsau pakan roat pak o jaun utoin. Barnabas nais akan onok tainorianik, karauk omsau pakan roasiret pak o wa jeäwon. Ko kesernuk, is karkairmin, owon, isan ronkat Barnabas nukan wou epar mowon kiro sakau ronkatemin. Ak erekapu äpu kiro onok aru, utianik, ak keserin.

14 Is kiro roat apwarmin ak Jisas nukan Ämän Eposek jekuriar tainorau wa. Keseria, is roasiret amiakap amop Pita aurmin, "Na Juda ro, na ätäi pirirmoi, kar omsau pakan ro senek raiäum, okon, na rusapai, Juda roat akan onok wa tainoriäum. Na owon karauk omsau pakan roat ak Juda roat akan onok tainoraun rai awareäum?"

Juda roasiret pak karauk omsau pakan roasiret pak ak akan woiaka epar mona, kiro Anut nukas sarwarai.

15 Iken askanai ak Juda roat. Ik karauk omsau pakan roat senek wa. Ak Juda akan sintore ämän wa tainoriäi, okon, ik ak onok aru miäi roat äiäum. Ik Juda roat senes raum.

16 Ik äpu, kar ro ko sintore ämän tainorai, kiro ro Anut nukan amuk opok ro eposek wa raiäu. Wa senes wa. Ko kon wou Jisas Krais mesin epar mai, kiro epar Anut nukas ro eposek äiäi. Kiro onokun, ik nais Anut nukan amukup eposek saräun Krais Jisas mesin iken woiok epar momun, owon, ik sintore ämän karar tainoriäum maro, Anut nukas ik roasiret eposek wa aikowo.

Utianik, ik Jisas Krais mesin karar ronkatäm
woiok epar momun, kiro epar kos ik roasiret
eposek keser aikiäu.

17 Ik, Juda roat, iken woiok Krais mesin epar
momun, Anut nukan amukup eposek rawau-
riäum. Utianik, ik äpu ik nais karauk omsau
pakan roasiret senek sintore ämän tainorau wa,
okon, kiro sintore ämänis ik onok aru miäum
ätär mukiäu. Keseria, ik woiok epar momun
opok, Jisas nukas ik onok aru maun rai aikowon
ra? Wa senes wa.

18 Utianik, rusapai is Anut nukan amukup
eposek saräun sintore ämän tainoriäimin kiro
utomin. Is ätäi tainoraurim, Anut nukan
amukup is onok aru nukan ro rawam, owon, kiro
is erekapu jekur tainoraun itok wa, okon, kiro
pakas is Anut nukan amukup eposek saräun itok
wa.

19-20 Is kiro sintore ämän tainoraun itok wa,
okon, kiro sintore ämänis is meiäun äiäu. Is
meiemin maro, sintore ämän ätäi tainoraun
wa ronkatewom. Is meiäu wa, utianik, Krais
isan omoi oumara, ko am äpäs opok meiewon.
Keserianik, is rusapai meiemin senek raumoi, is
isan ronkat wa tainoriäim, is Krais nukan ronkat
karar tainoriäim. Is Juda akan sintore ämän
wa tainoriäim, okon, is rusapai Anut nukan apu
karar tainorianik, kon sarau miäim. Rusapai,
is okoro omnokou opok raim, isan woi Anut
nukan mokoi mesin epar momin raim. Kos karar
isanun wous meiemara, isan omoi oumara, is
mesin meiewon.

21 Anut nukas kon wou näu oripas is
sareirowon, okon, is kiro onok mesin sosop

ronkateäim. Owon, sintore ämänis ik Anut nukan amukup eposek saremun maro, Krais ko ik sareikaun wa meiewo, ko erar meiewon.

3

Sintore ämän tainoraun onok pak woiaka epar maun onok pak.

1 Ei, ak, Galesia roasiret, akan ronkat eposek wa! Is ak mesin kasi näwäu peu. Owon, ak karauk roat inikwarona, akas ak sätwarona, ak akan ronkat tainoriäi ra? Jisas Krais ko am äpäs opok meiewon ämän is roasiret amiakap amop awaromin, ak roin.

2 Ak is airowe! Ak owosemana, Anut nukan Osou Näu oin. Ak sintore ämän tainorianik, Anut nukan Osou Näu oin ra? Wa, ak Anut nukan ämän roianik, akan woiaka Jisas mesin epar moin, okon, kon Osou Näu oin.

3 Ak amke Krais nukan Osou Näu pakas Anut nukan amukup eposek sarein. Rusapai, akan sakausar kon amukup eposek sarau mauri ra? Akan ronkat kiro aru.

4 Ak meter Anut nukan amukup eposek sareanik, usu sosop oi rain. Ak kiro usu erar oin ra? Wa, ik äpu, ak kiro usu erar owau wa.

5 Anut nukas Osou Näu akan woiaka uru momara, kos kurur atap atap ätär mareäu. Owon? Kiro ak sintore ämän tainoraun rai keseriäu ra? Wa, ak kon ämän roianik, akan woiaka ko mesin epar mona, kos keseriäu.

6 Kiro onok senek, Anut nukan ämänis Apraham mesin keser äiewon, “Apraham kon wou

Anut mesin epar mowon, okon, Anut nukas ko
kon amukup ro eposek senes äiewon." *Stat 15:6*
7 Keseria, ak rusapai äpu maiei, roasiret ak
akan woiaka epar mai, kiro roasiret ak Apraham
nukan askanai senes.
8 Meter Anut nuka äpu mowon, tawa karauk
omsau pakan roasiret akan woiaka Anut mesin
epar mona, kos ak kon amukup eposek rawaun
sare marai. Kiro Anut nukas kar paip momara,
karauk roat akas kiro ämän Anut nukan buk
opok jer wein. Anut nukas Apraham kiro kon
Ämän Eposek auruwon, "Kar nan askanai pakas
tawa isas roasiret omsau erekapu pakan ak isan
amiap eposek saräun sare maram." *Stat 12 3*
9 Keserianik, Apraham kon wou Anut mesin
epar mowon, okon, Anut nukas kon amukup
eposek saräun sare muruwon. Roasiret ak nais
akan woiaka epar maiei Anut nukas ak nais kon
amukup eposek saräun sare marai.
10 Utianik, inok roasir ko onok eposek maun
sintore ämän tainorianik, Anut nukan amukup
eposek saräun äiäu, Anut nukas kiro roasir
nukan totok aru murai. Owon? Anut nukan
ämänis keser äiewon, "Roasiret ak sintore ämän
Anut nukan buk opok rau, ak kiro erekapu
tainorau wa, ak usu orip orip oi rawaiei, owon,
ak äpu tawa Anut nukas akan totomaka aru
maronuk, ko pak awau orip orip wa rawaiei."
Lo 27:26
11 Keserianik, rusapai ak äpu moi, kar ro
ko sintore ämän tainorai ko kiro pakas Anut
nukan amukup ro eposek wa rawai. Anut nukan
ämänis keser äiewon, "Roasiret ak Anut nukan
amukup eposek rai, kos ak sarwarai mesin akan

woiaka epar miäi, orip orip awau rawaiei.”
Habakuk 2:4
12 Sintore ämän tainoraun onok pak woiaka
epar maun onok pak, au erek karar turur rawau
wa, au atap atap rair. Anut nukan ämänis keser
äiewon, “Inok ro kos sintore ämän erekapu
tainorianik, kar sintore ämän eteinak utau wa,
ko kiro sintore ämänis isanarnuk, orip orip awau
rawai.” *Wok Pris 18:5*
Utianik, roasiret ak sintore ämän erekapu
tainorau senek wa, okon, ak kiro onok pakas
awau orip orip wa rawaiei.
13 Keseria, sintore ämän tainoraun onokus
ik, Juda roasiret, iken totomok aru mukai.
Utianik, Krais nukas sareikomoi, kiro usu pakan
imäikowon. Nukasar iken omoi oumara, ko am
äpäs opok meienuk, Anut nukas ko ik mesin
aru muruwon. Ik kiro äpu, owon, Anut nukan
buk opok jer kesek rau, “Roat erekapu ak am
äpäs opok meiäiei kiro roat akan totomaka Anut
nukas aru marai.” *Lo 21:23*
14 Utianik, Krais Jisas nukas iken omoi oianik,
am äpäs opok meiemoi, ko ik ätäi imäikowon.
Ko keserwon, owon, Anut nukas Apraham kon
amukup eposek rawaun paip mowon senek,
karauk omsau pakan roasiret ak nais kiro eposek
rawaun paip erek owaiei. Keserianik, ik erekapu
woiok epar momun, Anut nukas kon Osou Näu
ikaun äiewon ik owam.
15 O Jaiat, is kar ämän kiro mesin awaram.
Kiro omnokou opok, kar ro ko kon jauk pak paip
muratäusa, kar onok eposek miäu ros kon paip
ätäi oi kuräu senek wa. Kon ämän kiro paip opok
ätäi wa tunarorai.

16 Kiro onok senek, Anut nukas Apraham pak
kon askanai karar pak roasiret kon amukup
eposek rawaun paip mowon. Anut nukan paipis
askanai sosop mesin äiäu wa. Utianik, ko
askanai karar mesin äiewon. *Stat 12:7*
Kiro askanai karar, kiro Krais.
17 Is kiro onoktapau äiaurim. Meter Anut
nukas Apraham pak paip mowon. Rai rai,
woisan 430 orip utomoi, iken sintore ämän rusa
pewon. Keseria, kiro sintore ämänis Anut nukas
Apraham pak paip mowon wa oi kuräi. Kiro
sintore ämänis Anut nukan paip nukan omoi
owau senek wa.
18 Ik sintore ämän tainorta rai, Anut nukan
amukup eposek raumun maro, kiro paip nukas
ik kon amukup eposek rawaun wa sareikai.
Owon, Anut nukas kon wou näu oripas Apraham
pak paip meter mowon ko kon paip tainormara,
Apraham nukas Anut nukan amukup eposek
rawon. Ko sintore ämän pakas eposek saräu wa.

Sintore ämän nukan onoktapau kesek.

19 Keserianik, sintore ämän kiro owosäun?
Roasiret ak onok aru mona, Anut nukas kiro
sintore ämän arowon, owon, akan onok aru miäi
ätär maraun keserwon. Apraham nukan askanai
kiro paip mesin auruwon, Krais penuk, kiro
sintore ämän nukan sarau patarwon. Sintore
ämän Anut nukas kon sarau eitek aronuk, akas
pak Moses nurin. Owon, ko Anut pak roasiret
pak kamuk raiäu ro. Kos pak kiro sintore ämän
roasiret arowon.
20 Rowe, kamuk raiäu ro ko ro karar nukan
sarau murau wa, ko ro oiroror awan sarau

mateäu. Anut nukas kon paip mowon, kiro nuka karar kon sarau mowon.
21 Sintore ämänis Anut nukas paip mowon oi kurewon ra? Wa senes. Sintore ämänis roasiret Anut nuka pak awau rawaun sarwarowon maro, roasiret ak sintore ämän jekur tainormana, ak Anut nukan amukup eposek rawoi.
22 Utianik, kiro epar wa, owon, Anut nukan ämänis äiewon, 'Okoro omnokou opok onok arus roasiret erekapu sakau atwareäu.' Kiro onok mesin, Anut nukas kon amukup eposek rawaun roasiret pak paip mowon. Kiro onokun, inok roasiret akan woiaka Jisas Krais mesin epar maiei, kiro roasiret karar ak Anut nukan amukup eposek rawaiei.
23 Keseria, ik Juda roasiret, meter Jisas Krais päu wa opok, ik iken woiok epar mau wa opok, sintore ämänis kamoike raunuk, ik kiro sintore ämän inkaruru raiäumun. Jisas penuk, Anut nukas iken woiok ko mesin epar maun ätär mukowon.
24 Kar ro kon mokoi eteinak kamäun kar roasir sare mowon senek Anut nukas sintore ämänis ik kamoikaun sare mowon, pote, Krais kowon. Ko keserwon, owon, iken woiok ko mesin epar mianik, ik Anut nukan amukup eposek rawaun itok.
25 Utianik, rusapai Jisas penuk, iken woiok epar mota, sintore ämänis ätäi ik wa kamoikai.

Ik Anut nukan mokoit.

26 Ak erekapu Juda roasiret pak karauk omsau pakan roasiret pak, ak akan woiaka Krais Jisas mesin epar moin.

27 Okon, rusapai ak Anut nukan mokoit senes.
Ak Krais nukan enip pakas an jomaroin*, okon,
ak Krais Jisas nuka senek sarein.
28 Kesermoi, ak erekapu Anut nukan mokoit
raianik, Juda roasiret pak karauk omsau pakan
roasiret pak ak atap atap wa, ak karar rai. Roat
akan sarau akasar kameäi pak sarau roat (slev)
pak ak atap atap wa, ak karar rai. Roat pak asiret
pak ak atap atap wa, ak karar. Ak erekapu Jisas
Krais nukan roasiret rauna, ak atap atap wa, ak
karar senes rai.
29 Ak Krais nukan roasiret raiäi, okon, ak
Apraham nukan askanai. Kiro onokun, Anut
nukas Apraham owo osap owaun paip muruwon
ak kiro osap nais owaiei.

4

1 Utianik, is rusapai kar ämän awaraurim.
Mokoi ko kon momokun osap owaun mokoi
eteinak raunuk, kon momokus ko kar sarau ro
senek kame raiäu. Tawa epar kiro osap kon
erekapu owai.
2 Utianik, kiro mokoi eteinak raunuk, karauk
roasiret akas ko kamemoi, kon momokus omre
sare muruwon opok, ko kiro osap erekapu
owaun kame raiäu. Tawa ko tenemai sarenuk,
kon momokus omre sare muruwon opok, ko kiro
osap erekapu momok ori erek kamäieir.
3 Kiro onok senek, meter Anut nukas Jisas
äsimorau wa opok, ik Juda roasiret nais
mokoinakut senek rauta, omnokou opok jekur
rawaun iken sintore ämän kon sarau roat senek
tainoriäumun.

4 Utianik, kiro omre Anut nukas sare mowon
penuk, kos kon mokoi senes nuka pakan
äsimornuk, kowon. Kon mokoi kiro epar asir
wou uruas kowon. Ko koianik, Juda roasiret
akan sintore ämän inkaruru raiäwon.
5 Anut nukas inok roasiret ak sintore ämänis
kamwareäu pakan imwaraun, ko äsimornuk,
kowon. Keseria, Anut nukan ronkat erekapu
Juda roasiret pak karauk omsau pakan roasiret
pak erek kon mokoit senes saräun keserwon.
6 Ak Anut nukan mokoit, okon, Osou Näu kon
mokoi nukan wou uru raiäu, kiro Osou Näu nais
iken woiok uru mowon. Kiro Osou Näu raunuk,
ik epar äpu Anut iken momonek, okon, ik woiok
erer orip Anut keser sakau auriäum, "O Moni, O
Moni."
7 Keserianik, ak meter sarau roat (slev) senek
raiäin. Rusapai, ak Anut nukan mokoit senes.
Anut nukas tawa osap araun paip mowon kiro
osap arai. Owon, kos ak kon mokoit senes sare
marowon.

Pol nukas Galesia roasiret sarwaraun ronkat sosop mowon.

8 Utianik, meter ak, karauk omsau pakan
roasiret Anut nukan enip äpu wa. Ak sät eitek
akan sarau roat raiäin.
9 Utianik, rusapai ak epar Anut äpu moin. Epar
senes, Anut nukasar ak äpu mareäu. Ak owon
sät eitek akan jekur rawaun sintore ämän meter
utoin, ak ätäi akan inkaruru sarau roat senek
rawaun ätäi tainori? Kiro sintore ämän sakau
wäpik, kos ak sarwaraun senek wa.
10 Ak Juda roasiret akan sintore ämän tainor-
moi, akan sumaun omre pak, keir karar karar

omre 1 opok pak, o wäun ses pak, o owaun ses
pak, woisan atap atap pak, ak tup jekur apariäi.
Ak owon kiro onok keseriäi?
11 Is ak mesin sarau sakau momin. Utianik,
rusapai is isan sarau kiro erar sakaram rai
iminem.

12 O isan jaiat, is ak sakau ämän awarom.
Meter ak kar omsau pakan roasiret Juda akan
sintore ämän tainorau wa opok, isas akan mena
koianik, is ak senek saremin. Is sintore ämän
utomin senek, ak isan onok tainorianik, rusapai
kiro sintore ämän tainoriäi ätäi utowe. Meter is
ak rawa koita, akas is aru wa muriäin. Akas is
jekur kamoiroin.
13 Owon, ak äpu is sip utaun amke akan mena
koianik, Anut nukan Ämän Eposek tamaromin.
14 Isan sip kis ak usu arowon. Utianik, ak is
sip ro aru rai sauk murau wa. Ak is kar Anut
nukan sarau eitek senek imäiroin. Ak is Jisas
Krais senek jekur imäiroin.
15 Is äpu ak is sareiraun akan woiaka erer orip
rain. Akan amiaka wawak is sareiraun etkoi
kuräun itok maro, ak is irowoi. Kiro ses opok,
akan woiaka erer orip is sareiraun rain. Utianik,
akan woiaka erer orip rain, kiro rusapai esewon?
16 Is Anut nukan epar ämän tamaromin, okon,
ak rusapai is pak iwäi sarei ra?

17 Kiro sät roat akas sarau sakau mianik, akas
akan onok tainoraun rai akas sarau sakau mi-
anik, ämän atap awarorai. Utianik, akan ämänis
ak wa sarwarai. Ak isan onok tainoriäi utaun rai
sätwarorai. Ak akan onok karar tainormoi, iken
onok wa tainoraun rai kesewareäi.

18 Roat ak karauk roasiret sarwaraun akas
sarau sakau maiei kiro itok. Kiro epar senes,
okon, karauk ses is ak pak raiäim pak, karauk
ses is ak pak wa raiäim pak, ak orip orip karauk
roat sarwaraun sarau sakau mowe.
19 Ak isan mokoit, okon, aninokot akas mokoi
owaun tätäi oiäi senek, is ak mesin isan woi
kesek tätäirou. Is tätäi orip rawam, akas Krais
nukan onok ätäi tainorna, isan tätäi kiro utai.
20 Wopurut, is rusapai ak pak rawaun ronkat
sakau oiäim. Keserita, is kiro ämän päurar
awaraun itok. Is owose ak sarwaram, owo ämän
awaram rai ronkat sosop ouram.

Hega Sara orien ämän.

21 Ak kamuk opok karauk roasiret ak Juda akan
sintore ämän nukan inkaruru rawauri ra? Kiro
sintore ämänis owo äieu? Ak is airowe.
22 Anut nukan ämänis keser äieu, 'Apraham ko
mokoi oirori mowon, Ismael Aisak ori.' Ismael,
kiro kon sarau asir (slev), Hega pakan. Aisak,
kiro nukan wau tuku, Sara pakan. Sara ko sarau
asir wa.
23 Kon mokoi sarau asir pakan kiro ika, om-
nokou pakan roat senek, pewon. Utianik, nukan
wau tuku pakan mokoi kiro Anut nukas Apra-
ham pak paip mianik, kon sakausar Sara mokoi
nuruwon.
24 Is Hega Sara orien ämän awarom. Kiro
totok ämän kiro Hega Sara ori senek kiro Anut
nukan paip oirori mowon, ika raum senek. Kiro
asir oirori senek Anut nukas paip oirori roasiret
pak mowon. Kar paip kiro Anut nukas Sainai
omtapau opok mianik, sintore ämän Moses nu-
ruwon. Roasiret kiro sintore ämän inkaruru

raiäi sarau roasiret (slev) senek. Sarau asiret akan mokoit, ak nais tawa sarau roasiret (slev) rawaiei. Keseria, is kiro paip Hega senek äiem.

25 Kiro epar. Karauk roat akas Sainai omtapau, Arebia provins opok, enip Hega äiäi. Juda akan näu mena Jerusalem nais kiro asir senek. Kiro näu mena roasiret sintore ämän tainoraun sarau sakau me raiäi.

26 Utianik, ik woiok epar momun roasiret ik sintore ämän inkaruru kon sarau roasiret senek rawau wa. Iken Jerusalem omar oik rau. Kiro Sara senek. Ko sarau asik wa, okon, ko ik woiok epar momun roasiret sintore aman inkaruru kon sarau roasiret senek rawau wa iken aniok.

27 Anut nukan ämänis Sara kon mokoit mesin keser äiewon, “Na asir mokoi wäpik, na mokoi owaun tätäi rowau wa. Utianik, won erer orip uruwe, rawam! Owon, na mokoi sosop mam. Nan mokoit akas asir ro oripan mokoit erekapu itimoraiei.” *Aisaia 54:1*

28 O jaiat, keseria, ik Aisak senek. Ko Anut nukas paip mowon pakas kowon senek ik kon paip mesin woiok epar momoi, kon roasiret saremun.

29 Kiro ses opok, Hega nukan mokoi ika omnokou pakan roasiret senek pewon, kos Sara nukan mokoi ko Osou Näus sarenuk, usu nuruwon. Kiro onok rusapai nais rau. Roasiret sintore ämän sakau tainoriäi, akas ik Jisas mesin woiok epar momun roasiret usu ikiäi.

30 Utianik, Anut nukan ämänis owo äiewon? Ko keser äiewon, “Anut nukas Apraham auruwon, ‘Kiro sarau asir kon mokoi ori äsimwatota, manaieir. Kiro sarau asiren mokois Sara nukan

mokoi pak awan momonawan osap karar wa
owaieir.' " *Stat 21:10*
31 Keserianik, ik sintore ämän Anut nukan
amukup eposek rawaun kakap wa tainoram. Ik
sarau asiren mokoit wa, ik Sara nukan mokoit.

5

Ak Juda akan sintore ämän utoin, okon, ak ätäi wa tainorau.

1 Meter ik sintore ämän tainoraun orip orip
ronkateäum. Rusapai Krais nukas sareikomara,
kiro onok pakan imäikowon. Keserianik, ak
sakau tai raumoi, karauk roat akas ak ätäi kiro
sintore ämän nukan sarau roat (slev) senek kon
inkaruru rawaun sakau awarona rai, ak akan
ämän wa tainorau.
2 Ak rowe! Is, Pol nukas, ak awarom. Ak ätäi
sintore ämän tainorianik, enmak kerau patirna
rai, kiro onok kesek, ak Krais sumkäinei. Kon
sarau ak mesin mowon, kiro saraus ak wa
sarwarai.
3 Ak, roat erekapu, is ak sakau ämän awarom.
Inok roat ak akan enmak kerau patiraun keserai,
kiro roat ak Juda akan sintore ämän erekapu
inkaruru raiäi. Ak kiro sintore ämän erekapu
tainoraiei.
4 Ak Anut nukan amukup eposek saräun sin-
tore ämän tainormoi, ak Krais nuka pak rawaun
onok kiro erekapu utiäi. Anut kon wou näu
oripas ak sarwareanik, ak kon roasiret saräun
apu sare mowon. Utianik, ak kiro apu utiäi.
5 Utianik, ik ronkat keser owau ik äpu Anut
nukas kon roasir sareike mai. Keserianik, ik iken
woiok Jisas mesin karar epar mota, kon Osou

Näus ronkat ikonuk, Anut nukas tawa omar oik
ik roasiret eposek aikaun iken woiok erer orip
kume rawam.
6 Roat ik Jisas Krais pak pasar raumoi, ik iken
enmok kerau patiraun ronkateäum, kiro onok
näwäu wa. Ik iken enmok kerau wa patiram,
kiro onok nais näwäu wa. Woiok Jisas mesin
epar mianik, karauk roasiret mesin woiokos
meiäm, kiro onok näwäu senes.

7 Meter akan woiaka Jisas Krais mesin epar
moin kiro onok eposek me rain. Ak Anut nukan
epar ämän jekur tainori rain. Inokos ak kiro
onok ute rai awarowon?
8 Anut nukasar urwarowon, kos ak kiro onok
ute rai awarau wa.
9 Roat keser äiäi, “Bret makeäi marasin, kon
enip jis, kiro eteinak oumana, plaua opok mi-
anik, keputirna, bret erekapu näwäu noroiäu.”
Kiro onok senek, kar ros ak onok aru maun ämän
awareäu, kos ak erekapu aru mareäu.
10 Utianik, Näwäus isan woi sakau muronuk,
is äpu akan ronkat isan senek. Inok roat akas
kiro ämän atap atap awareäi, kiro onokus akan
ronkat aru maraiei. Kiro kesek roat, ak enmaka
jou orip ra, enmaka jou wäpik, ak Anut nukas
aru marai.
11 O jaiat, is enmak kerau patiraun ämän
roasiret erekapu wa tamareäimin. Is kiro ämän
roasiret tamareäim maro, Juda roat akas is usu
näwäu wa irowoi. Utianik, is Jisas am äpäs opok
meiewon ämän karar tamareäim, okon, ak kiro
ämän rowaun utomoi, is usu iriäi.
12 Isan ronkat kiro roat akas ak akan enmak
kerau patiraun sakau awarona, akan woiaka

aru mareäi, ak utwarona, ak pote, akan seiaka akasar erekapu oi kuräiei!

13 O jaiat, Anut nukas ak sintore ämän tainoriäin onok pakan imwaraun urwarowon. Kesernuk, ak Juda akan sintore ämän inkaruru rawau wa, okon, ak owo onok keseraun itok, utianik, ak kar osapun sarau ro wa rawaiei. Ak akan enmaksau nepipiraun wa ronkatäu. Utianik, ak akan jaunakat mesin woiakas meiemoi, sarwaraiei.

14 Ak kiro onok keseraiei, ak Moses nukan sintore ämän erekapu tainoraiei. Owon, kon ämän keser äieu, "Na naka mesin wonas meieäum senek, karauk roasiret akanun nais keseriar wonas meiäm." *Wok Pris 19:18*

15 Ak rapor rowe! Ak aka aka opur sei senek, ketäianik, weräiäiei, akasar akan totomaka erekapu aru maiei.

Osou Näu nukan onok pak okoro omnokoupaian onok pak.

16-17 Keserianik, is ak sakau awarom. Ak orip orip Anut nukan Osou Näu nukan onok karar tainorwe. Owon? Omnokoupaian onok aru kis Anut nukan Osou Näu nukan onok oi kureäu. Anut nukan Osou Näu nukan onok kis omnokoupaian onok aru oi kureäu. Kiro onok ori au iwäi murateäir. Keserianik, owo onok keseraun ronkateäum, na kiro onok orip orip wa keseriäum. Ak Anut nukan Osou Näu nukan onok karar orip orip tainorwe. Keserna, ak onok aru wa maiei.

18 Ak Anut nukan Osou Näu tainori rai, ak Juda akan sintore ämän nukan inkaruru wa rawaiei.

19 Omnokou pakan roasiret akan onok aru miäi
kiro amop raiäu. Kiro onok kesek, ak sapum
onok pak karauk onok aru maun ronkat aru
oianik, roasiret akan amiakap karauk sapum
onok amop miäi. Akan enmaksau nepipiraun
karauk onok aru miäi.
20 Ak sät eitek jou muriäi, os ämänis karauk
onok keseriäi. Roasiret aka aka iwäi sareanik,
ämänis ketäiäi. Ak karauk roasiret akan osap
meswaronuk, owaun ronkateäi. Ak aka aka
karauk roasiret mesin kasiaka peäi. Ak akan
enmaka jou näwäu orip rawaun sarau sakau
miäi. Ak aka aka ketäianik, atap atap inäiäi.
Ak karauk ämän, Anut nukan epar ämän wa,
roianik, woiaka kiro mesin epar momoi, roasiret
akan ronkat karar senek pak erek tururiäi.
21 Ak karauk roat enmaka jou orip akan omoi
owaun sakau ronkateäi. Ak orip orip an sakau
jemoi, otop sareäi. Ak otop roat senek, jejep
sosop miäi. Ak karauk onok aru nais miäi.
Meter is kiro ämän awaromin, rusapai ätäiar
awarom. Roasiret ak kiro onok ätäi ätäi keseriäi,
Anut nukas roasiret kamwaraun ses kounuk, ak
nukan roasiret senes wa saräiei.
22 Utianik, roasiret Anut nukan Osou Näu
nukan onok eposek tainorianik, kiro onok kesek
miäi. Karauk roasiret mesin woiakas meiäi.
Ak woiaka erer orip raiäi. Ak woiaka päurar
orip raiäi. Ak karauk roat akas usu arona,
akas ätäi kiro roat onok aru wa mareäi. Ak
karauk roasiret sarwareäi. Ak onok eposek
karauk roasiret opok miäi. Ak orip orip onok
eposek miäi, okon, karauk roasiret akas ak mesin
woiaka epar miäi.

23 Ak karauk roasiret sakau wäpik mesin
ronkateanik, siarakapai potomoi, päurar sar-
wareäi. Akasar akan ronkat jekur kameäi.
Roasiret kiro onok eposek miäi, ak kar sintore
ämän wa espäiäi.
24 Jisas Krais nukan roasiret akan omnokoupa-
ian onok aru utomoi, kiro onok aru Krais nukan
am äpäs opok äsäi moin. Keseria, akan onok
aru maun ronkat oianik, woiaka siräiäu pak kiro
onok erekapu oi kurein.
25 Ik, awau rawaun onok kiro Anut nukan
Osou Näus ikowon. Kesermoi, ik kon onok jekur
tainorau.
26 Ik ikasar iken enmok jou wa mau. Enmok
jou näwäu orip rawaun iken jaunokot pak wa
ketäiäu. Karauk roat akan enmaka jou owaun
wa ronkatäu.

6

Akan jaunakat usu orip akas sarwaraiei.

1 O jaiat, ak kamuk kar ros kar onok aru monuk
rai, ak karauk roat Anut nukan Osou Näu orip,
kiro äpu mianik, akas ko ätäi onok eposek maun
ko siakup pote isanaraiei. Ak pote ko wa kerau,
päurar isanaraiei. Owon, aka nais Satan nukas
ak onok aru maun ate apwarai, okon, akan onok
jekuriar kamäiei.
2 Ak karauk roasiret akan usu ämäiäun sar-
waraiei. Ak kesermoi, ak Krais nukan ämän kiro
erekapu tainoraiei.
3 Kar ro enip jou wäpik kon ronkat kon enip
karauk roasiret akan enmaka itimwareäu, okon,

ko nukasar nukan enip jou oik mai, kiro ro ko
nukasar sätäieu. Epar senes, ko ro näwäu wa.
4 Utianik, ak roat karar karar akasar akan onok
aparianik, wasarewe. Ak onok eposek miäi, kiro
itok, ak akan onok mesin nepipiraiei. Ak karauk
roat akan onok aparianik, wa wasarewarau.
5 Roat karar karar akasar akan sarau maun usu
atap atap ämäiäiei.
6 Utianik, inok ro ko kar ros Anut nukan ämän
tamareäu, kos pak ätäi kiro ro isanaraun osap
nurai.

Awau rawaun onok kiro o uku weäum onok senek.

7 Ak akasar akanun wa sätäiäu. Owon, kar ros
Anut amuk atau senek wa. Ro kon woia owo o
uku wewon, kiro o karar owai.
8 Kiro onok kesek, inok roasir ko kon omnok-
oupaian osap ronkateanik, onok aru me raiäu,
kon onok aru kisar wenuk, meiäi. Utianik, inok
roasir ko Anut nukan Osou Näu wou ereraun
onok eposek miäu, ko Osou Näus sarenuk, ko
Anut pak orip orip awau rawai.
9 Keserianik, ik onok eposek maun mesin
wa wäsuk ätäiäu. Ik kiro onok eposek wa
utam. Keseria, tawa kar omre Anut nukasar sare
mowon opok, ik ko pak orip orip awau rawam.
10 Keseria, karauk roasiret sarwaraun apu
raunuk, sarwarau. Ik ak opok onok eposek me
rawau. Utianik, ik orip orip iken jaunokot Jisas
mesin woiaka epar moin sarware rawau.

Pol kon jer wewon patarwon.

11 Ak kiro jer näwäu aparwe. Rusapai, is kiro
jer isan ipiasar sakau ämän jer we marom.

12 Karauk Juda roat woiaka epar moin, akas
ak karauk omsau pakan roat akan enmak kerau
patiraun rai sakau awarorai. Ak akan ämän tain-
orianik, akan enmak kerau patirna, karauk Juda
roat akas kiro roat enmaka jou näwäu maraun
rai keseriäi. Kiro roat ak Jisas Krais am äpäs
opok ik Anut nukan amukup eposek rawaun
meiewon mesin woiaka epar miäi, utianik, ak
karauk Juda roat woiaka epar mau wa, akas
ak usu araiei rai imineanik, akan enmak kerau
patiraun rai awareäi.
13 Kiro Juda roat akan enmak kerau patirin,
aka nais akan sintore ämän erekapu wa tain-
oriäi. Utianik, ak akan enmak kerau patiraun rai
awarorai. Ak kiro onok keserna, aka nepipirmoi,
enmaka jou näwäu raunuk, ak akan inkaruru
rawaun rai kesewarorai.
14 Is, isan ronkat isan enim jou oik maun
kar onok wa mam. Utianik, is iken Näwäu,
Jisas Krais ko am äpäs opok meiewon konun
epar kon enip jou mam. Jisas Krais ko am
äpäs opok meiewon senek, isan ronkat okoro
omnokoupaian onok aru nais erekapu meiewon.
Kiro onok senek, is nais omnokoupaian roasiret
akan amiakap meiemin ro senek.
15 Roat enmak kerau patiraun, kiro onok
näwäu wa. Roat enmak kerau patirau wa, kiro
onok nais näwäu wa. Kar onok karar kiro
näwäu. Kiro onok Anut nukas roasiret ätäi awau
etäi marowon, kiro onok näwäu senes.
16 Anut nukas roasiret kon ämän tainori rai,
kos akanun wouti maromara, sarwarnuk, akan
woiaka päurar rawaiei. Kiro roasiret ak Anut
nukan roasiret senes. Ak Israel roasiret senes.

17 Keserianik, isan ämän pataraun is karauk
roat akas is ätäi usu sosop wa irau rai awarom.
Owon, is karauk roat akas iworoin kiro uikur
kiro isan enimsau opok rau. Kiro uikurus sarau
roat (slev) akan pekur senek, is Jisas nukan sarau
ro raim ätär marai.
18 O, isan jaiat, is Anut auriäim, iken Näwäu,
Jisas Krais nukas kon wou näu oripas akan
totomaka jekur rawaun sarwarai. Epar!

Anut nukan Ämän Eposek
New Testament in Girawa

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Girawa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
79f715b0-a1c7-58ec-85a5-b96f2ba338fd